

Bitka pri Salamini (480 pr.n.št.)

Vse se je začelo z perzijskim zavzetjem jonskega ozemlja. Zaradi pomoči pri jonskem uporu so Atenci postali tarča Perzijcev, saj so Grki popolnoma uničili Sarde. Ena izmed bitk med Grki in Perzijci je bila tudi bitka pri Salamini. Tisti čas pa je tudi Temistokles spretno prepričal Atence, naj začnejo večati svoje ladjevje, medtem ko so se Perzijci 10 let pripravljali na bojno z Grki.

Perzijci so imeli številčno premoč že od začetka vojne. Njihova mogočna flota ladij je pri tej bitki štela več kot tisoč ladij. Atenci so bili številčno šibkejši, zato so za pomoč prosili svoje zaveznike in tako dosegli skupno število okoli 350 ladij. Razmerje je bilo 3:1 v prid Perzijcem, zmaga je bila očitna. Vreme bi lahko koristilo in škodovalo obema stranema. Ob slabem vremenu bi se številčna premoč Perzijcev začela zmanjševati, saj bi ladje morale odhajati na popravila, hkrati pa bi dolgotrajna prisotnost Perzijcev lahko prestrašila zaveznike Aten do te mere, da bi se umaknili iz spopada. Pravtako so zavezniki pričakovali hiter spopad in niso dali svojim ladjam velikih zalog.

Bitka se je dogajala ob mestu Salamina. Grki bi zagotovo izgubili na odprtem morju, zato so potrebovali načrt. Sprva je ustrahovanje Perzijcev bilo uspešno, a je Temistokles skoval načrt. Sužnja je poslal obvestiti Kserksesa, da Grki kujejo načrt za pobeg. Kserkses je brez premisleka ukazal svojim ladjam naj napadejo, a je naredil hudo napako. Ker je bil zaliv Salamen ozek se je izgubila številčna premoč Perzijcev. Hkrati so majhne in hitre ladje Grkov se konstantno zaletavale v Perzijske in ovirala vesla, tako da so Perzijci tudi izgubljali ladje ker so se zadevale druga ob drugo. Perzijske ladje, ki so napredovale, so se zaletavale v tiste, ki so bežale stran z bojišča. Skratka neorganiziranost in pomankanje taktike, zanašanje na številčno premoč je povzročilo poraz Perzijcev. Hitrost in manevrirnost grških ladij, domače vode in bojni načrt je omogočil zmago Grkov. Perzijci tudi plavati niso znali, kar je povečalo izgube na njihovi strani.

Perzijske ladje so bile velike in neokretne. Grške trireme so majhne in okretne. Niso bile grajene za boj na odprtem morju. Dolge so 37m in imele so 170 veslačev. Na krovu so bili vojaki: 14 vojakov (sulice), 4 lokostrelci, 25 poveljnikov in mornarjev. Ladje so bile zgrajene tako, da so lahko trčile v nasprotnikove ladje in jih tako poškodovale.

Na grški strani je poveljeval Temistokles, ki je tudi napravil načrt napada. Načrt je izvršil špartanski poveljnik Eurybiades. Perzijski strani je poveljeval Kserkses osebno. Herodot omeni dva trierarha, ki naj bi se dobro odrezala: Teomestor, Androdamantov sin, ter Filak, sin Histaia.

Zmaga Grkov je pomenila le, da so Grki obdržali svoje ozemlje. Grki so izgubili 70 ladij. Nekaj mož se je rešilo saj so znali plavati in obala je bila blizu. Perzijci so izgubili 600 ladij, večina mož je utonila, saj niso znali plavati. Kasneje so Grki ubranili napad Perzijcev in tako obdržali svoje ozemlje. Atene so ustanovile delsko pomorsko zvezo z ostalimi, ki so sodelovali v bitki. Zmaga je tudi opogumila Jonce, da se znebijo Perzijske oblasti. Za Perzijske je bil poraz nevaren, saj bi niz porazov lahko opogumil zavzete dežele pod njihovo oblastjo. Ozemlje, ki je začelo spor, pa je vzbudilo zanimanje Atencev. Jonske kolonije so imele namreč kar precejšen zaslužek, ker pa je večina Joncev bila ob obali ali pa na otokih, bi jih lahko Atenci s svojim ladjevjem zlahka kontrolirali. Tako so kasneje Atenci dobili dodaten zaslužek še od Joncev.

Politika v Atenah in politika danes

Recimo, da si bom izbral našega novega predsednika za primerjavo. Ampak mislim da poimensko ni pomembno. Že prva razlika med včasih in danes so volivci. Danes lahko volijo vsi polnoletni državljani, v času Grkov pa le moški državljani z določenim dohodkom. Čeprav je bila s časom deloma timokracija odpravljena, so še vedno imeli oblast tisti z denarjem – podkupovanje. Danes politiki javno nastopajo, delajo razne obljube, skratka v javnosti se skušajo prikazati v najlepši luči, zato se udeležujejo raznih javnih prireditvev. Grki pa so imeli razne javne nastope in govore, s čimer so pridobili ljudi na svojo stran. V starih časih pa so revnejše pridobili na svojo stran z raznimi prireditvami in gostijami – potreben denar. Dandanes pa je potreben denar za medijsko kampanjo-oglaševanje, mnogokrat zastopajo kandidati za predsednika tudi svojo stranko, ki jim nudi pomoč. Tudi v času Perikleja so poznali strank, vendar niso imele takega pomena kot danes. Dandanes imajo vodilni možje močno omejeno oblast, tako da je za posameznika nemogoče pridobiti tako oblast kot jo je imel Perikles. Preteklost nas je izučila, tako da je vlada sestavljena tako, da ne moremo dobiti diktatorja. Danes se večina stvari zgodi v parlamentov, predsednik ne uvaja novih reform kot jih je vladar v starih časih. Za razliko od starih časov je danes svet mnogo bolj zapleten in je tako nemogoče da bi en mož sam odločal o finančah. Torej predsednik nima več tolikšne oblasti kot jo je imel Perikles. Današnja demokracija je veliko bolj pravična in oblast ne pripada samo bogatim. Torej volitve so si pa zelo podobne, pomemben je denar, ki je osnova za dobro propagando, javni ugled – govorniška spretnost in sposobnost laganja, ups, prepričevanja. Razširil se je le krog volivcev.